

Sprogforstyrrelser - mulige indsatser

Christensen, Rikke Vang

Publication date:
2020

Document version
Andet version

Document license:
[Ikke-specificeret](#)

Citation for published version (APA):
Christensen, R. V. (2020, aug). Sprogforstyrrelser - mulige indsatser.

Sprogforstyrrelser - mulige indsatser

Rikke Vang Christensen,
ph.d., lektor i børnelogopædi

KØBENHAVNS UNIVERSITET

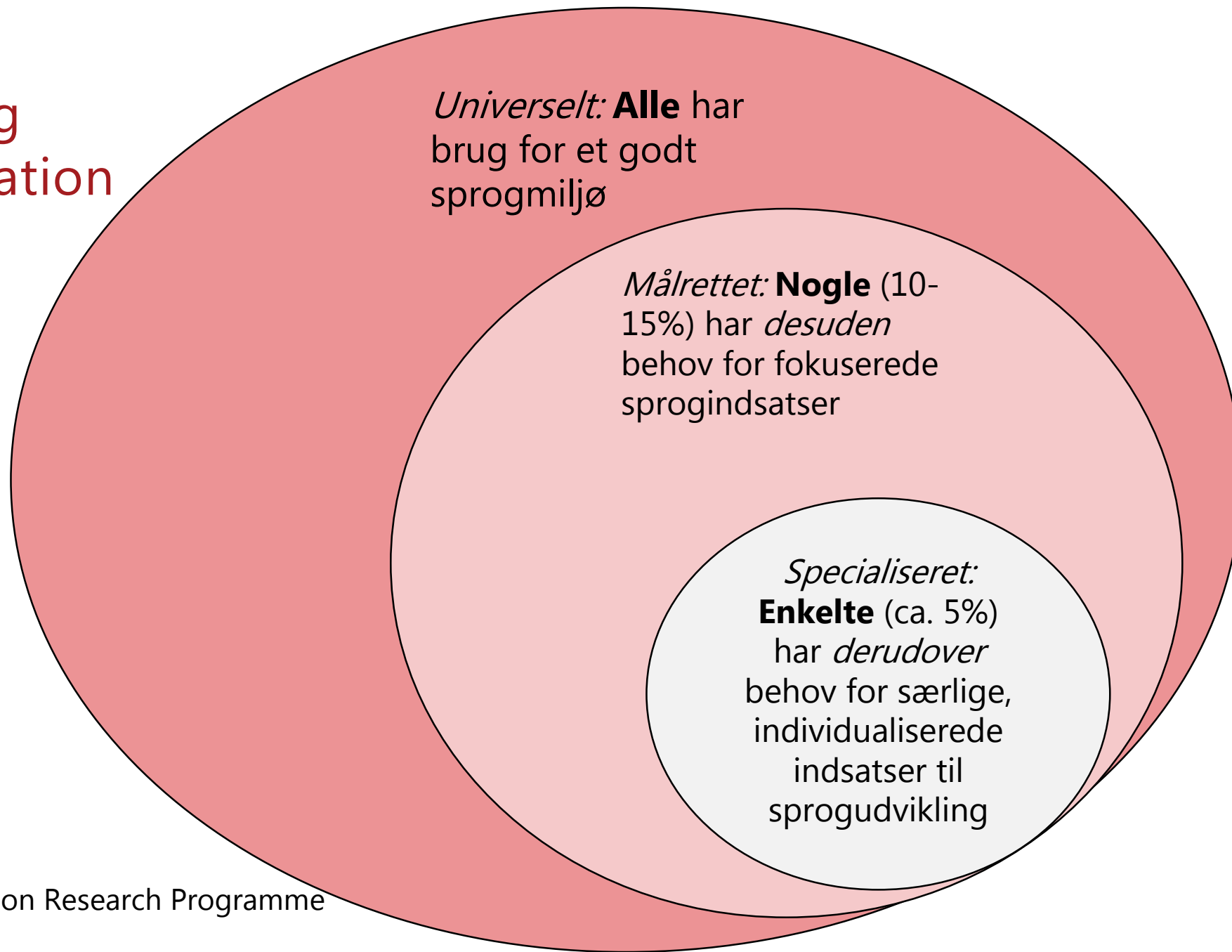

Sprogforstyrrelser

– samspil mellem iboende faktorer og ydre omstændigheder

Indsatser til at forbedre sprog og kommunikation på forskellige niveauer

Universelle indsatser – det gode sprogmiljø

1. Sprogindlæringsmiljøet

- gode lys- og lydforhold
- tydeligt markerede områder på stuen/i institutionen til forskellige aktiviteter, fx rollelege, tumlelege og læsning

2. Sprogindlæringsmuligheder

- alle børn inkluderes i gruppeaktiviteter
- alle børn har mulighed for at indgå i struktureret interaktion med de voksne og med andre børn

3. Sprogindlæringsinteraktioner

- den voksne understøtter sine pointer visuelt
- den voksne viser betydningsforskelle gennem kontraster
 - *vide* : *gætte*
 - '*jeg er sur*' : '*jeg var sur*'

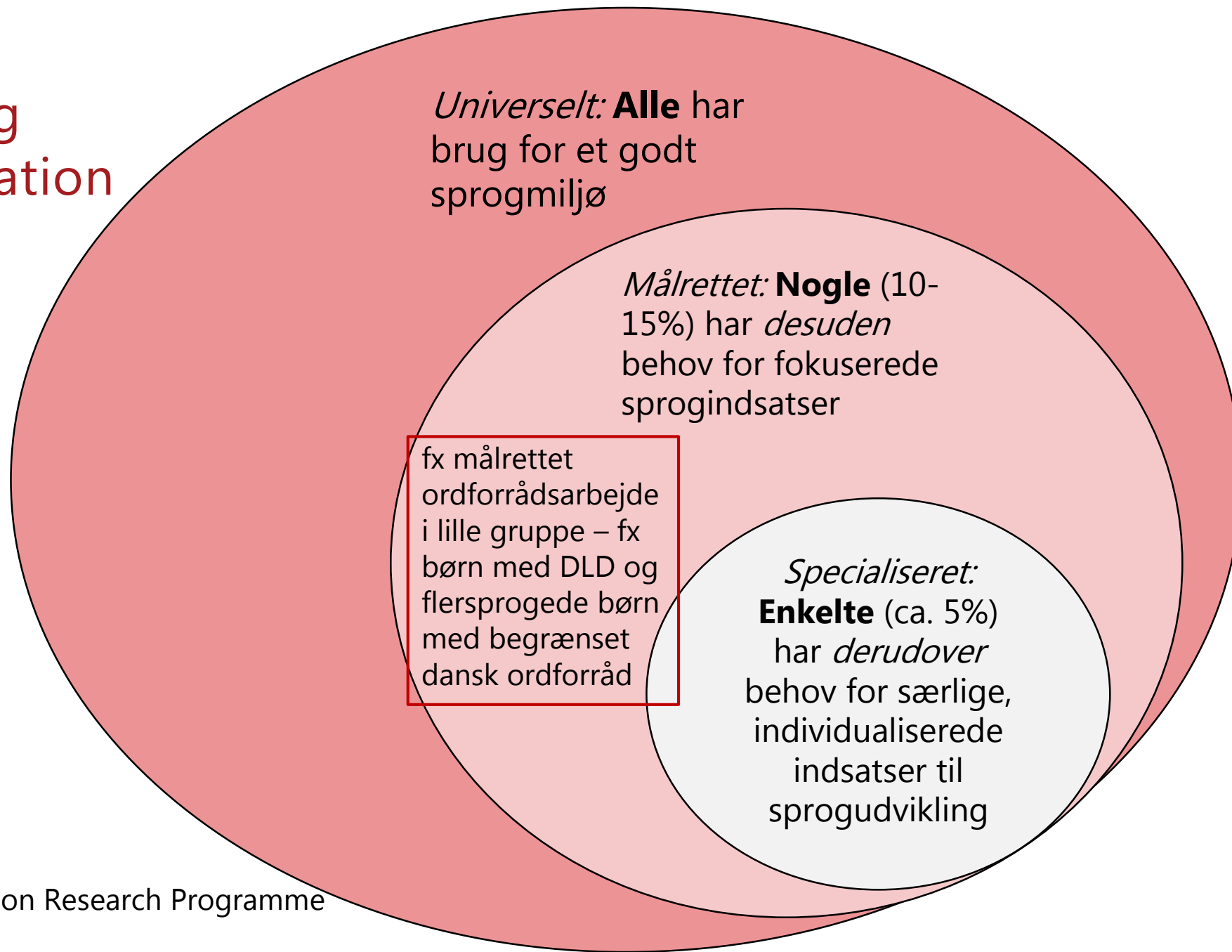

Universelle indsatser – det gode sprogmiljø

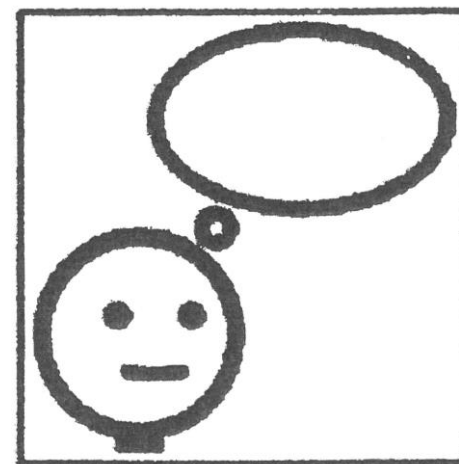
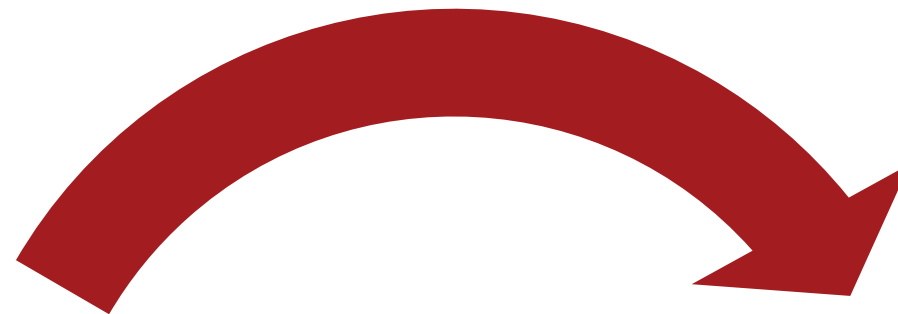
3. Sprogindlæringsinteraktioner

- den voksne omformulerer og udbygger det, som barnet siger
- *omformulering* ('recast'): den voksne gentager barnets udsagn i mere komplet/korrekt form
 - Kasper (3;10 år): *dyden*
 - Kaspers pædagog/far: *ja, en cykel!*
- *udbygning* ('expansion'): den voksne lægger mere information til barnets udsagn
 - Kasper (3;10 år): *dyden*
 - Kaspers pædagog/far: *ja, en cykel! Den er godt nok flot*

Indsatser til at forbedre sprog og kommunikation på forskellige niveauer

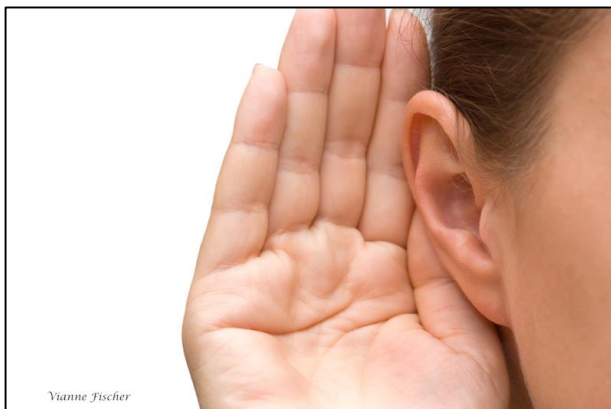

Eksplicitering af ords komponenter

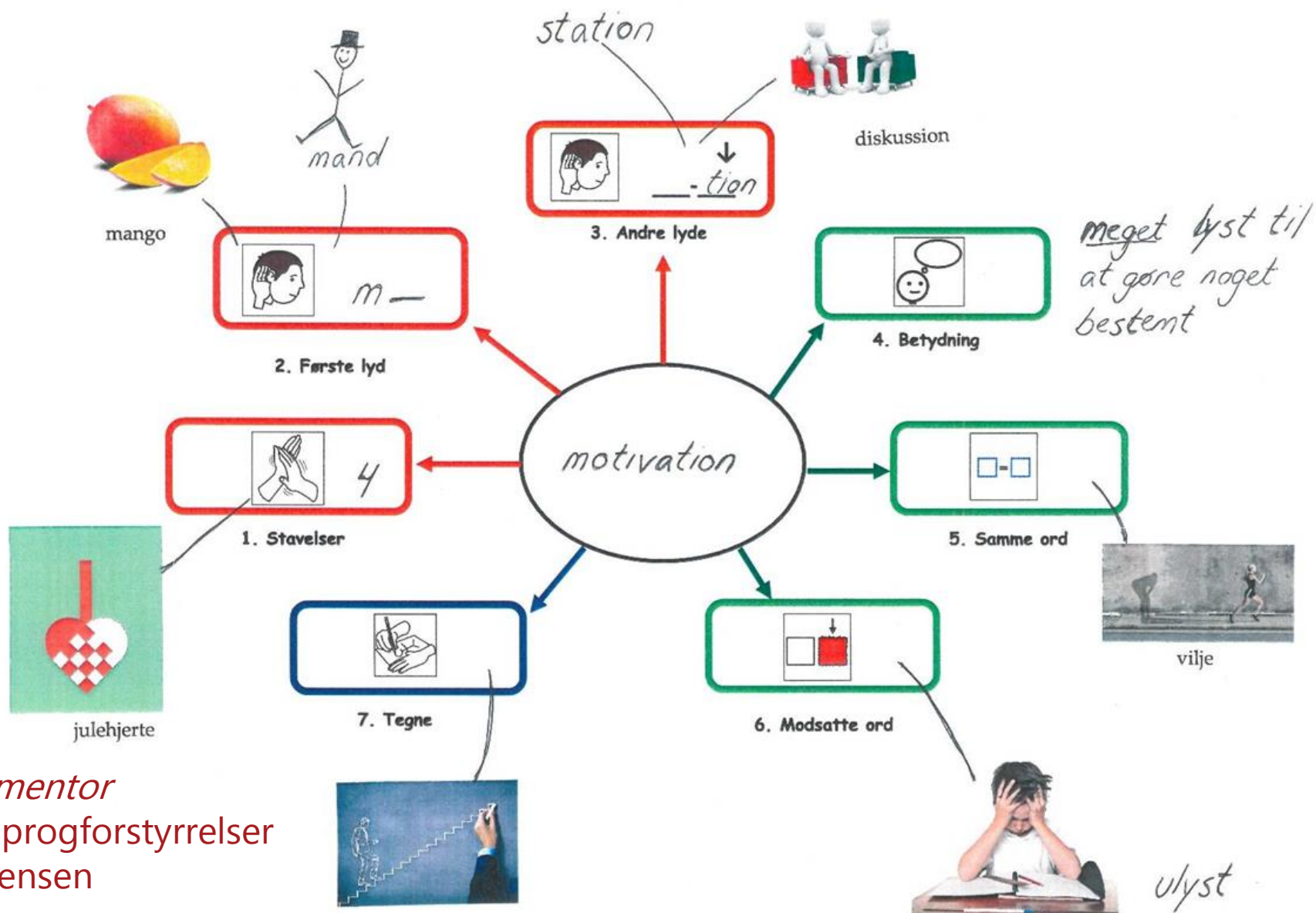

lyd

betydning

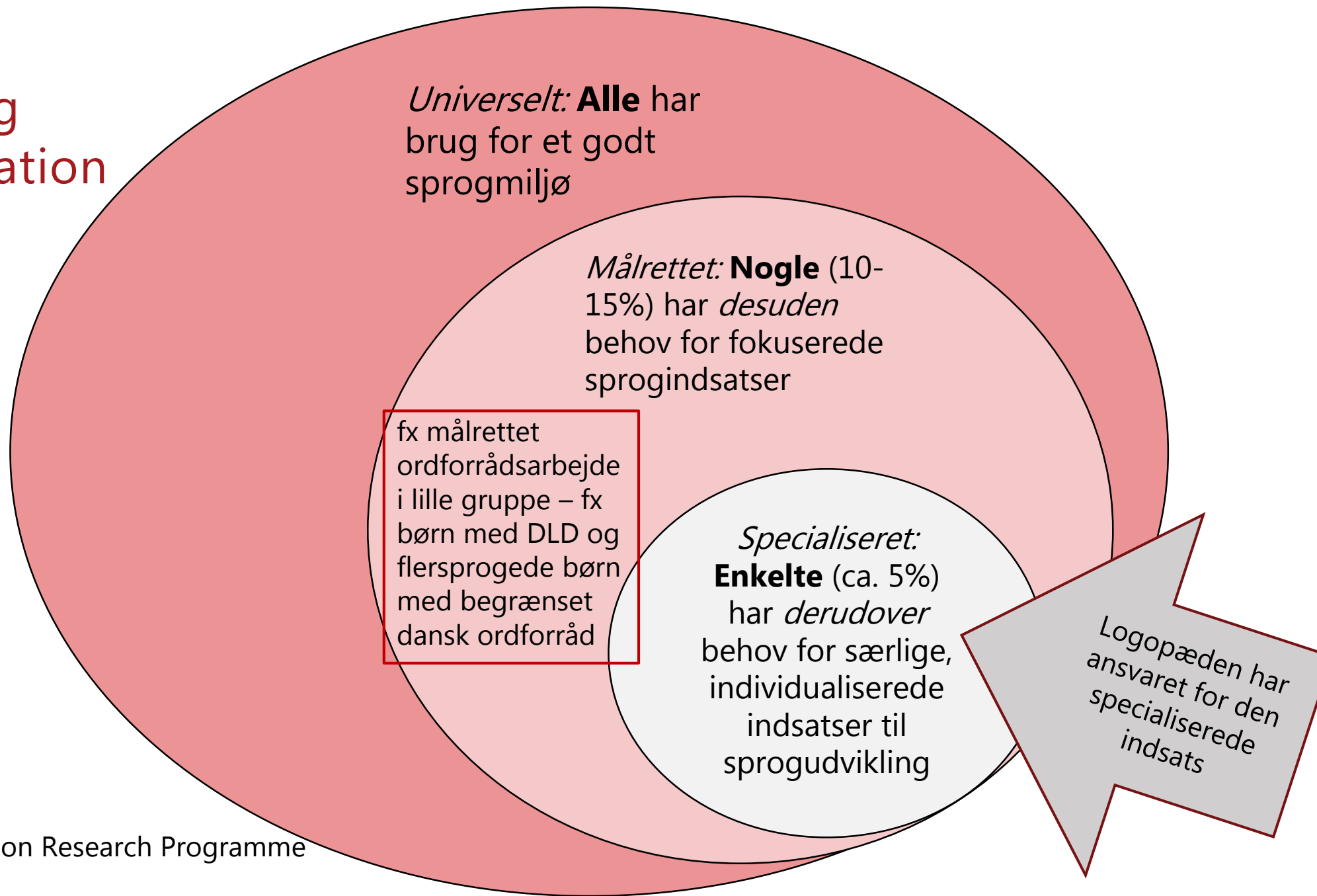

Ordtankekort – en mulig ramme om målrettet arbejde med ord

Eksempel fra *Sprogmentor* for skolebørn med sprogforstyrrelser v. Rikke Vang Christensen

Indsatser til at forbedre sprog og kommunikation på forskellige niveauer

Eksempler på specialiserede indsatser

<p>Indirekte, individuel</p> <p>forældrene eller pædagogerne til et barn med sprogforstyrrelser bruger bestemte strategier eller metoder til at støtte barnets sætningsproduktion; logopæden har introduceret disse strategier</p>	<p>Indirekte, gruppe</p> <p>pædagogen gennemfører et gruppeforløb for børn med sprogforstyrrelser med fokus på at aflæse følelser og være en ven; logopæden samarbejder med pædagogen om tilrettelæggelsen</p>
<p>Direkte, individuel</p> <p>1:1 – logopæden har et forløb med barnet om fx udtale for at øge forståeligheden af barnets udtale ved at arbejde med at få flere sproglyde ind i barnets fonologiske produktion</p>	<p>Direkte, gruppe</p> <p>logopæden gennemfører et gruppeforløb for børn med sprogforstyrrelser om 'at fortælle' (give den rette mængde information og at have en introduktion i begyndelsen af historien og en afslutning)</p>

Sprogforstyrrelser

– samspil mellem iboende faktorer og ydre omstændigheder

rikkec@hum.ku.dk

The Better Communication Research Programme

- Et britisk projekt med undertitlen *Improving services for children and young people with speech, language and communication needs (SLCN)*
 - en række forskningsrapporter og værktøjer, som findes her:
<https://www.gov.uk/government/collections/better-communication-research-programme>
 - bl.a. et værktøj til brug for pædagoger og lærere til at kortlægge kvaliteten af sprogindlæringsmiljøet, sprogindlæringsmulighederne, og sprogindlæringsinteraktionerne i deres eget 'klasseværelse':
https://www.thecommunicationtrust.org.uk/media/93866/tct_bcrp_csc_final.pdf

RADLD – Raising Awareness of Developmental Language Disorder

Engelsk hjemmeside med information (bl.a. videoer) om DLD:
<https://radld.org/about/dld/>

Informationsvideoer på YouTube om sprogforstyrrelser (de fleste fra dengang DLD blev kaldt SLI) af forskere, praktikere, børn og unge med sprogforstyrrelser og deres forældre, fx

- dansk video om DLD - dengang kaldet SLI (v. Rikke Vang Christensen)
[https:// www.youtube.com/watch?v=YQVczUyNYh8&t=23s](https://www.youtube.com/watch?v=YQVczUyNYh8&t=23s)

Ressourcer til at få indsigt i forskellige interventioner – og deres forskningsgrundlag

- SpeechBITE: www.speechbite.com
 - *Speech Pathology Database for Best Interventions and Treatment Efficacy*
 - har en søgedatabase
 - muligt at tilmelde sig nyhedsbrev, så man månedligt får information om ny interventionsforskning inden for det logopædiske område, herunder altså DLD-feltet
- What Works: www.thecommunicationtrust.org.uk/whatworks
 - En database oprettet som en del af *The Better Communication Research Programme* med beskrivelse og karakteristik af interventioner til børn med tale-, sprog- og kommunikationsvanskeligheder
 - med angivelse af styrken af forskningsevidens – læg dog mærke til, at denne angivelse ikke går på *hvor godt* interventionen virker, men derimod på hvor velundersøgt den er

Udvalgte forskningsartikler om DLD

- Bishop, D. V. M., Snowling, M. J., Thompson, P. A., Greenhalgh, T., and the CATALISE-2 Consortium (2017). Phase 2 of CATALISE: a multinational and multidisciplinary Delphi consensus study of problems with language development: Terminology. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 58 (10), 1068–1080. doi:10.1111/jcpp.12721
- Ebbels, S., McCartney, E., Slomins, V., Dockrell, J.E. & Norbury, C.F. (2019). Evidence-based pathways to intervention for children with language disorders. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 54(1), 3-19.
- Elbro, C., Dalby, M. & Maarbjerg, S. (2011). Language-learning impairments: a 30-year follow-up of language-impaired children with and without psychiatric, neurological and cognitive difficulties. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 46, 437-448.
- McCartney, E., Boyle, J., Ellis, S., Bannatyne, S. Turnbull, M. (2011). Indirect language therapy for children with persistent language impairment in mainstream primary schools: outcomes from a cohort intervention. *International Journal of Language and Communication Disorders*, 46 (1), 74-82.
- Norbury, C. F., Gooch, D., Wray, C., Baird, G., Charman, T., Simonoff, E., Vamvakas, G., & Pickles, A. (2016). The impact of nonverbal ability on prevalence and clinical presentation of language disorder: evidence from a population study. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 57, 1247-1257.